Täysistunto

Tiistai 4.12.2018 klo 14.02—20.52

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 265/2018 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Ensimmäisen puheenvuoron käyttää edustaja Hassi — olkaa hyvä.

Keskustelu

19.59 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen lakiesitys ei sinänsä sisällä mitään erityisen käänteentekevää. Se on vain EU:ssa jo sovittujen toimien sisällyttämistä kotimaiseen lainsäädäntöön lentoliikenteen päästökaupan osalta. Mutta haluan tässä yhteydessä todeta, että EU:n lentoliikennepäästökauppa on aivan riittämätön toimi lentoliikenteen päästöjen hillitsemiseksi.

Itse asiassa alun perin, kun EU sääti direktiivin, jolla lentoliikenne kytkettiin päästökauppaan tai sisällytettiin päästökauppaan, ajattelutapa oli paljon kunnianhimoisempi eli se, että päästökaupassa olisivat paitsi EU-alueen sisällä lennetyt lennot niin myöskin EU:n ja muun maailman välillä lennetyt lennot, mutta tästä uhkasi tulla kauppasota muun muassa vielä presidentti Obaman aikana, joka, Obama, piti kauniita puheita ilmastosta yleisellä tasolla. Yhdysvallat ja Kiina uhkasivat kauppasodalla, jos EU pitää kiinni siitä, että tietyn määräajan jälkeen myös kansainväliset lennot EU:n ja muun maailman välillä sisällytetään päästökauppaan, ja EU sitten perääntyi. Siitä alkaen päästökauppa on koskenut vain EU:n sisäisiä lentoja, ja niidenkin lentojen päästöoikeuksista, joita tarvitaan niiden lentojen lentämiseksi, lentoyhtiöt saavat valtaosan ilmaiseksi.

Ympäristöministeriössä on laskettu, että lentopolttoaineen, lentopetrolin, verottomuus Suomessa tarkoittaa kotimaan lentoliikenteelle noin 63 miljoonan euron tukea. EU-tasolla on laskettu, että EU:n sisäisen lentoliikenteen tuki polttoaineen verottomuuden muodossa on peräti 27 miljardia euroa vuodessa. Eli todella: on aika ulottaa verollisuus myöskin lentoliikenteen polttoaineisiin. Hiljattain Helsingin Sanomissa laskettiin, että jos vaikkapa Thaimaan lomalennon kuluttamaan polttoaineeseen sovellettaisiin samaa polttoaineveroa ja polttoaineen arvonlisäveroa kuin autojen käyttämään bensiiniin, niin liput henkeä kohti olisivat noin 500 euroa kalliimpia kuin mitä ne ovat nyt.

Kansainvälisen lentoliikenteen polttoaineen verottomuus perustuu Chicagon sopimukseen, joka on tehty 40-luvulla. Silloin ajateltiin, että lentoliikenteen edistäminen on tapa edistää ihmisten kohtaamista rajojen yli ja tällä tavalla rauhaa. No, tämä asia sinänsä kyllä varmasti pitää paikkansa, mutta silloin lentäminen oli todella harvinaista, erittäin harvojen herkkua, eikä silloin ymmärretty ilmastomuutosta eikä varmasti osattu ennustaa sitä, millä lailla kansainvälinen lentoliikenne tulee kasvamaan.

Ruotsissa on otettu käyttöön kansallinen lentovero, jonka määrä riippuu lennetyn matkan pituudesta ja vaihtelee suunnilleen 6:n ja 40 euron välillä matkaa kohti. Tämän veron tuotto Ruotsissa on arvioitu 100—140 miljoonaksi euroksi vuodessa.

Lentoyhtiöiden edustajat mielellään korostavat sitä, kuinka pieni prosenttiosuus lennot ovat kaikista ilmastomuutosta aiheuttavista päästöistä, mutta toisaalta esimerkiksi EU:n komissio tuo esille sen, että jos lentoliikennettä kohdeltaisiin kuten valtiota, niin se kuuluisi kymmenen suurimman ilmastonmuutosta aiheuttavan päästäjän joukkoon. Eli tässä katsannossa kyse ei todellakaan ole pienestä asiasta, ja mikä pahinta, lentoliikenne on yksi niitä toimialoja, joissa päästöt kasvavat kaikkein nopeimmin. Eli jos tätä trendiä, että lentoliikenteen päästöt vain kasvavat, ei saada katkaistua, niin aika nopeasti — viimeistään parissakymmenessä vuodessa — lentoliikenne käyttää koko sen päästökiintiön, mikä kaikille muille toimialoille yhteensä olisi käytettävissä sikäli, mikäli haluamme rajoittaa päästöt siten, että ilmastomuutos hillitään puolentoista asteen tuntumaan.

Toisin sanoen, arvoisa puhemies, tällä puheenvuorolla haluan vain korostaa sitä, että Suomenkin tulisi sekä kansallisin toimin että EU-päätöksenteossa että kansainvälisissä neuvotteluissa ajaa sitä, että lentoliikenne saatettaisiin samalla tavalla verolle kuin muut liikennemuodot, kuten autoliikenne ja junaliikenne.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.